

Lesions pàpulo-queratòsiques pruriginoses en extremitats en una dona de 35 anys

Leandre Abal, Cristina Grau, Inma Gil, Alvar Veà, Rosanna Queralt, Antoni Azón

Serveis de Dermatologia i Anatomia patològica
Hospital Universitari Sant Joan de Reus

XII Jornada de la Dermatologia Catalana
2 de Juny de 2017

Cas clínic (I)

Dona de 35 anys, sense al·lèrgies medicamentoses, fumadora activa

AP: - Derivació bilio-pancreàtica amb switch duodenal com a tx d'obesitat grau III (2006). Colecistectomia (2015)

- TVP poplitia esquerra (Abril 2016)

- Dx d'Artritis Reumatoide (Ac anti-CCP +) en tx amb MTX i Abatacept desde Nov 2016 (milloria lleu)

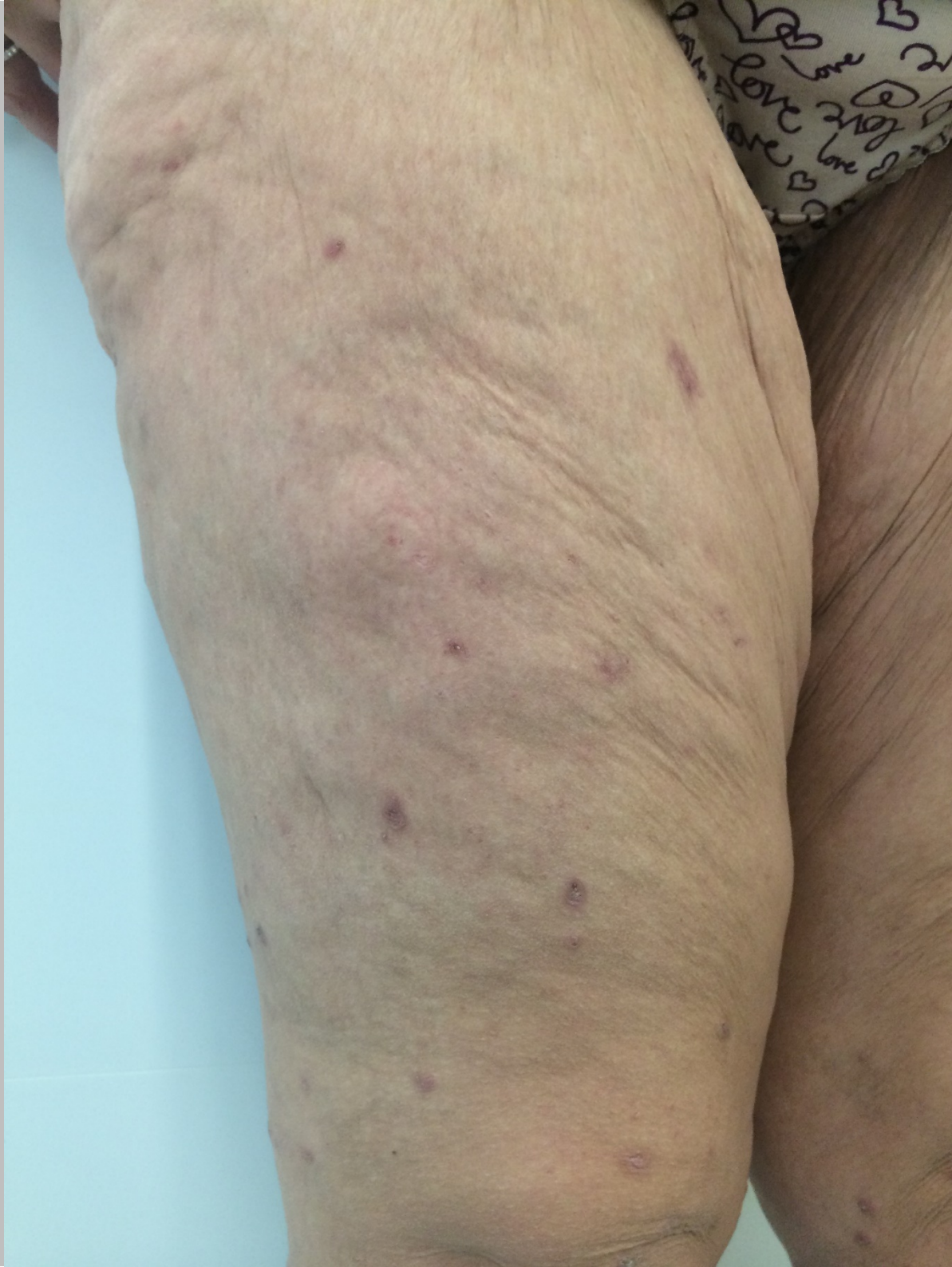
Lesions molt pruriginoses a EESS i EEII de 2 anys d'evolució

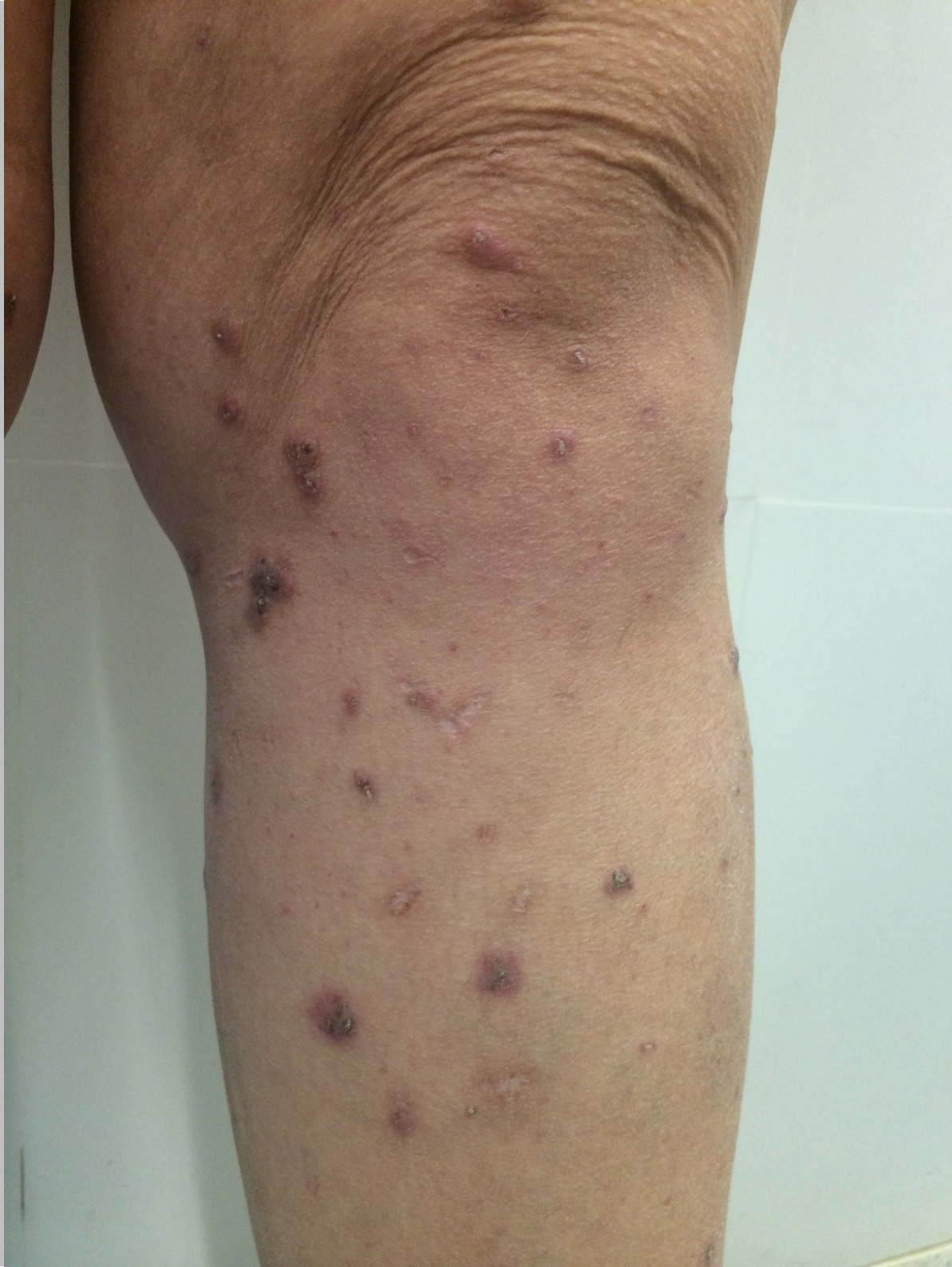
Estudiada en altre centre amb dx de fol·liculitis crònica

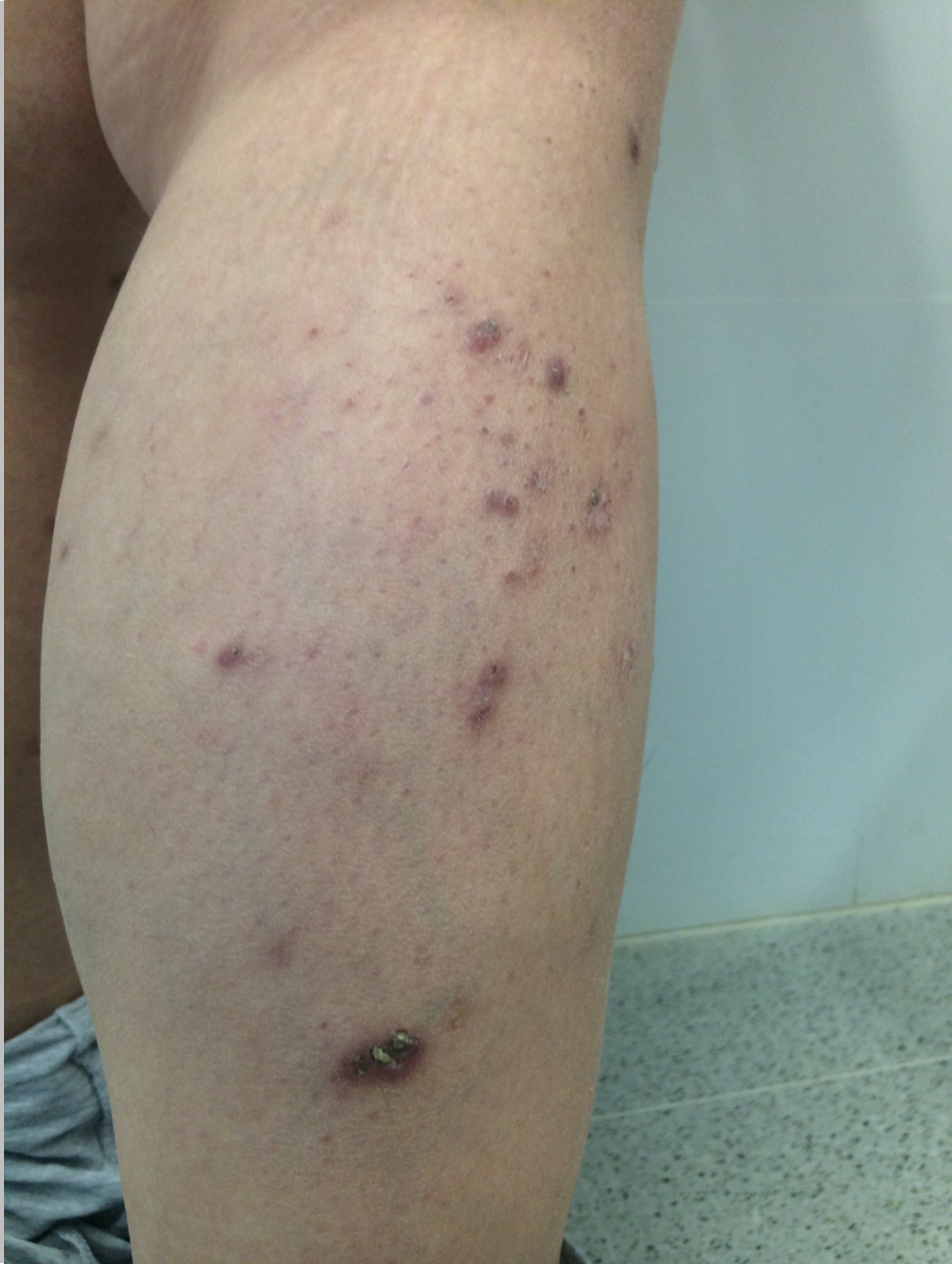

Cas clínic (II)

Primera biòpsia:

- Quist fol·licular amb canvis inflamatoris
- Tincions de PAS i Grocott: absència de microorganismes

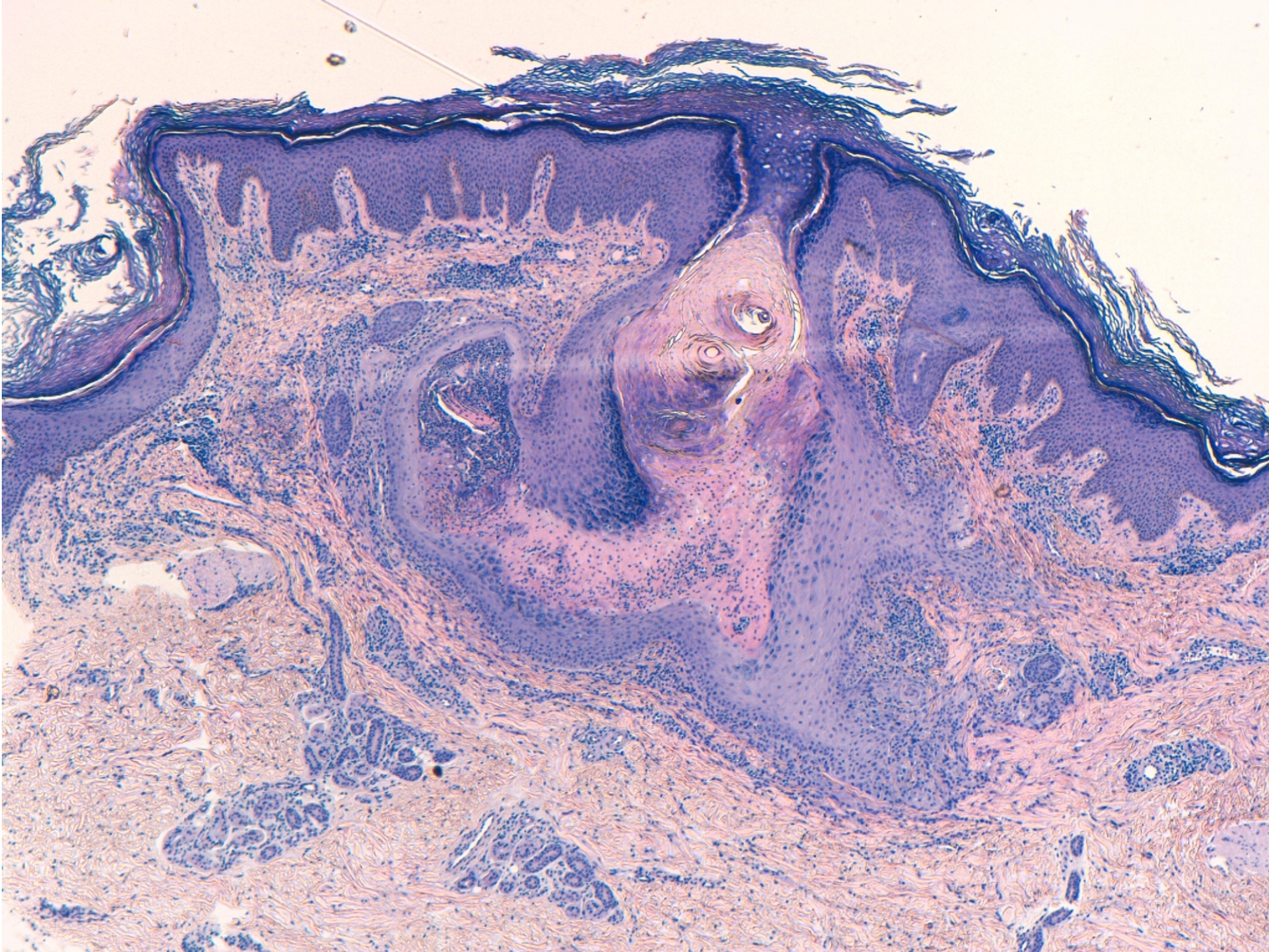
Cultius de bacteris, fongs i micobacteris: NEGATIUS

Fol·liculitis ? Malaltia perforant ? Prúrigó ?

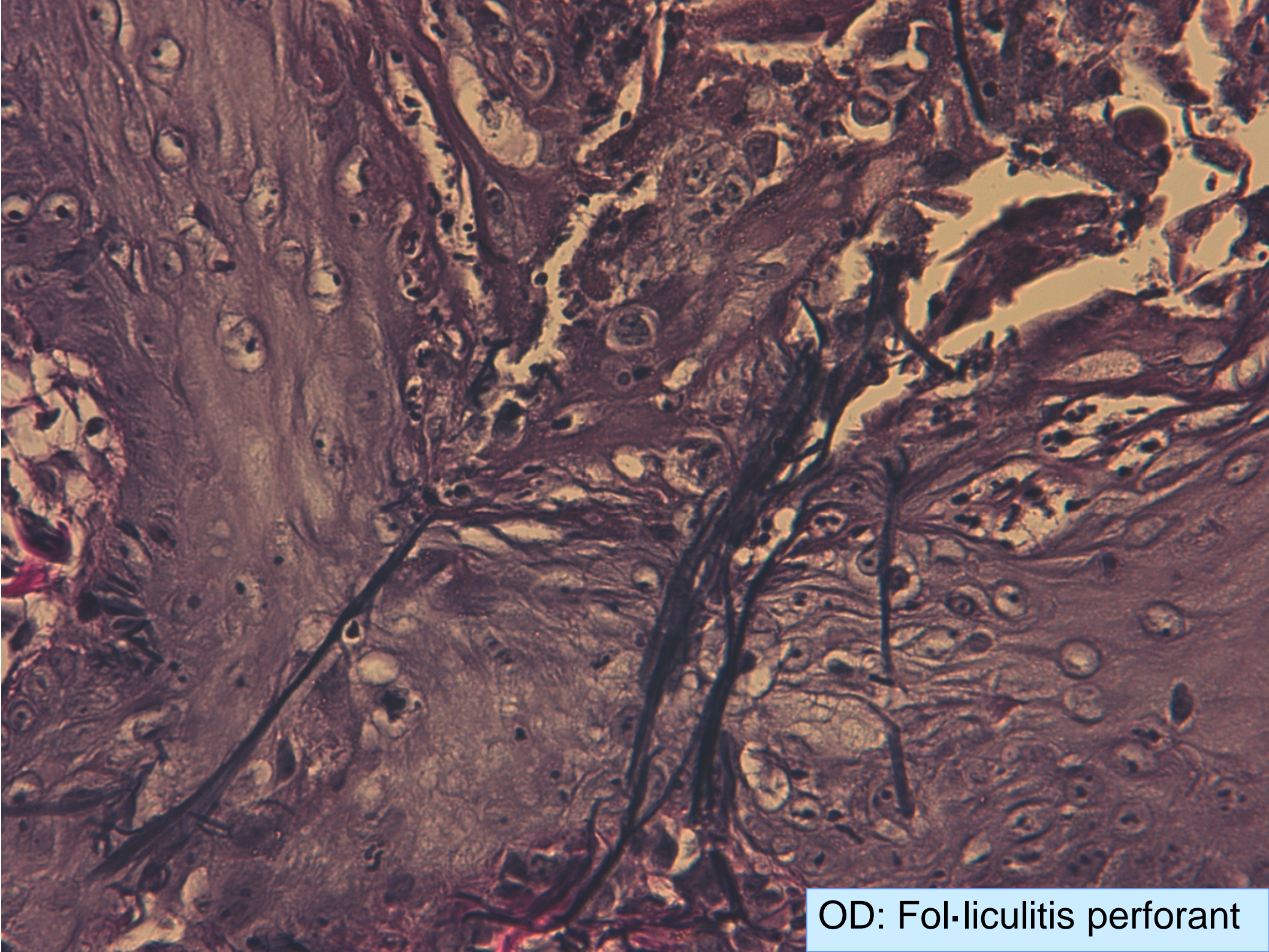

Segona biòpsia

OD: Folliculitis perforans

Cas clínic (III)

A/S: Vitamina A mg/L 0,19 (0,3-1)

D ng/mL 8 (30-150)

E 3,4 mcg/mL (5-20)

K <0,05 mcg/mL (0,13-1,5)

- Complicació de la cirurgia bariàtrica
- No acudeix als controls de nutrició

Fol·liculitis perforant amb dèficit de vitamines liposolubles per cirurgia bariàtrica??

Cas clínic (III)

A/S: Vitamina A mg/L 0,19 (0,3-1)
D ng/mL 8 (30-150)
E 3,4 mcg/mL (5-20)
K <0,05 mcg/mL (0,13-1,5)

- Complicació de la cirurgia bariàtrica
- No acudeix als controls de nutrició

Fol·liculitis perforant amb dèficit de vitamines liposolubles per cirurgia bariàtrica??

Frinoderma

Cas clínic. Tractament

Vitamina A oral

- Tractament inicial: 100.000 UI 3 dies
50.000 UI 2 setmanes
- Manteniment: 10-20.000 UI 2 mesos

Pendent de control clínic post-tractament amb vitamina A

Frinoderma. Introducció

Frinoderma: del grec phrynos, gripau → pell de gripau

Etiologia:

- Dèficit de vitamina A
- Altres causes: Dèficit de Vitamines B, E, àcids grassos essencials
+
Factors locals: fricció-gratament

Infreqüent al nostre medi

- Malabsorció
- Complicació de la cirurgia bariàtrica
- Altres causes (colectomia, giardiasi crònica, etc)

Frinoderma. Clínica

Frinoderma asociado a derivación biliopancreática

L. Abada, T. Omiste, J. Vera, Y. Gilaberte

Actas Dermosifiliogr 2015;106:327-9

A

Frinoderma. Histopatologia (I)

Dilatació de l'infundíbul fol·licular

Tap queratòsic amb restes cel·lulars

Inflamació perifol·licular associada

Perforació de l'epiteli fol·licular

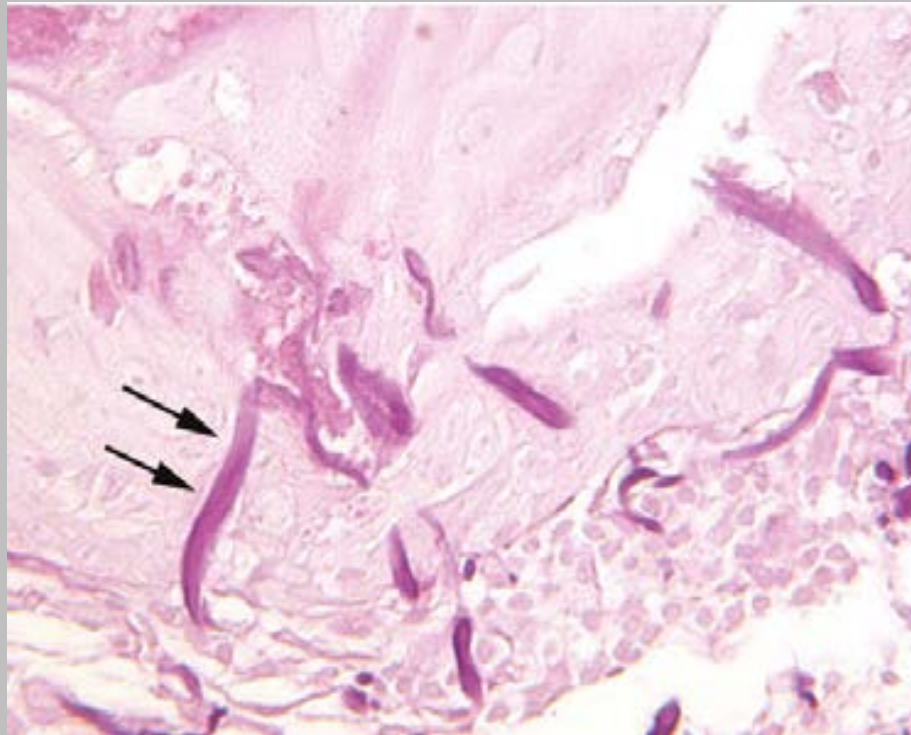
Fragmentació de fibres elàstiques perifol·liculars

Eliminació transepidermica de fibres elàstiques

Frinoderma. Histopatologia (II)

Eliminació transepidèrmica de fibres elàstiques

**Occurrence of hidradenitis suppurativa and
phrynoderma after bariatric surgery**

Garcovich S, Di Stefani A, Capizzi R, Massi G, Peris K

J Eur Acad Dermatol Venereol. 2016 Jul;30:1215-7

Frinoderma per cirurgia bariàtrica

Diagnòstic diferencial (II)

Prúrigo nodular

Malalties perforants

- Fol·liculitis perforant
- Dermatosi perforant adquirida

Síndrome de dermatosi-artritis (Bowel-Associated Dermatitis-Arthritis Syndrome)

Síndrome de dermatosi-artritis (Bowel-Associated Dermatositis-Arthritis Syndrome; BADAS)

Dermatosi neutrofílica

Sobrecreixement bacterià nansa cega → Immuno-complexes amb Ag's bacterians es depositen a sinovial i pell
Brots de pàpules eritematoses y purpúriques o vesiculo-pústules que recorren cada 4 a 6 setmanes

Poliartritis / tenosinovitis i quadre pseudogripal

Tractament:

- **Lleu:** ATBs (tetraciclins, metronidazol, etc) / Dapsona, colchicina
- **Severa:** Immunosupressors (CsA, Azatioprina, etc)
Cirurgia (tx curatiu)

Deficiencia de vitamina A y síndrome de dermatosis-artritis asociado a intestino secundario a derivación biliopancreática por obesidad

Gómez-Diez E, Mas Vidal A, Soler T, Vázquez-López F, Pérez, Oliva N

Actas Dermosifiliogr. 2010;101:900-2

Síndrome de dermatosi-artritis (Bowel-Associated Dermatositis-Arthritis Syndrome; BADAS)

No lesions cutànies de BADAS ni quadre pseudogripal

Història reumatològica de la nostra pacient:

- Brots freqüents de poliartràlgies desde fa 6 anys (primer Dx de Fibromiàlgia)
- Dx d'Artritis Reumatoide (Ac's anti-CCP+ / VPP 83%)
- MTX + Abatacept (Nov 2016): milloria lleu

Clínica reumatològica pendent d'estudi i evolució

Frinoderma. Tractament

En funció del tipus i severitat del dèficit nutricional de cada pacient

Vitamina A (oral o i.m)

- Efectiu
- Tractament inicial i manteniment

Tractament d'altres dèficits vitamínics / altres nutrients

Conclusions

Frinoderma

Poc freqüent al nostre medi

Causada per dèficit de Vitamina A

- Possible implicació d'altres dèficits nutricionals

Post-cirurgia bariàtrica

- Clínica i histopatologia similar a malaltia perforant

- DD: lesions recurrents + artritis + quadre pseudogripal →

BADAS

Bona resposta al tractament amb Vitamina A

Moltes gràcies!!!